

USNESENÍ

Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně projednal ve veřejném zasedání konaném dne 9. října 2018 **odvolání obžalované J.U.**, narozené XXXXX ve XXXXX, trvale bytem XXXXX, okr. XXXXX, proti rozsudku Okresního soudu ve Zlíně ze dne 29. 5. 2018, č. j. 34 T 46/2018-455, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání **zamítá**.

Odůvodnění:

Napadeným rozsudkem byla obžalovaná J.U. uznána vinnou ze spáchání přečinu ohrožování výchovy dítěte dle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, kterého se dle zjištění soudu I. stupně dopustila tím, že od ledna r. 2011 do listopadu r. 2017 v domě č. p. XXXXX ve XXXXX, okres XXXXX, jakož i jinde, negativně ovlivňovala vztah svého nezletilého syna A.U., narozeného XXXXX, vůči otci A.U., narozenému XXXXX, kdy nebyla dlouhodobě ochotná dohodnout se s otcem nezletilého na rozšíření jeho styku s nezletilým, přitom nerespektovala ani rozhodnutí opatrovnického soudu, kdy syn byl po rozvodu soudem svěřen do výchovy matky a styk s otcem byl postupně rozšiřován až do roku 2016, kdy bylo rozhodnuto o střídavé péči rodičů, otcí ve styku se synem bránila, také před synem neskrývaně vyjadřovala svůj hyperkritický postoj k otcí, sdělovala mu své obavy z otce a uváděla, že ji v minulosti bil, přičemž od nezletilého očekávala identifikaci se svými názory a chováním, za negativní projevy k otcí jej pak odměňovala především v citové rovině, čímž docházelo k fixaci nežádoucího jednání nezletilého vůči otcí, dne 28. 1. 2011 oznámila na Policii ČR, že otec týral svého syna, což se však policejním prověřováním neprokázalo, tímto svým jednáním vystavovala syna nadměrné psychické zátěži, protože se musel opakovaně podrobit znaleckému zkoumání z odvětví dětské psychologie, v důsledku tohoto protiprávního jednání jsou u nezletilého A.U. patrné známky psychického týrání ze strany matky, která dlouhodobě poškozují jeho osobnostní, morální a citový vývoj, když nezletilého po převážnou část jeho vývoje užívala jako nástroj k vyřizování sporů s jeho otcem, nezletilý tak byl dlouhodobě nucen čelit konfliktu loajality k oběma rodičům, docházelo k potlačování jeho skutečné přirozenosti obžalovanou, která ho manipulativně a účelově popuzovala proti otcí, cíleně v něm posilovala strach z otce, což způsobilo jeho značně disharmonický vývoj s projevy vyhýbavé citové vazby a falešného sebepojetí, v důsledku tohoto jednání obžalované nezletilý od prosince r. 2016 odmítá soudně stanovený styk s otcem.

Za toto jednání byl obžalované uložen podle § 201 odst. 3 trestního zákoníku trest odnětí svobody v trvání dvanácti měsíců, jehož výkon byl podle § 81 odst. 1 trestního zákoníku a § 82 odst. 1 trestního zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání třiceti šesti měsíců. Současně byl podle § 229 odst. 1 trestního řádu poškozený A.U., narozený XXXXX, zastoupený kolizním opatrovníkem Magistrátem města Zlína, odkázán se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Rozsudek nenabyl právní moci, neboť byl napaden odvoláním obžalované do výroků o vině a trestu. Obžalovaná v odvolání namítala nesprávné hodnocení věrohodnosti svědků, kteří vypovídali v její prospěch, když z napadeného rozsudku není zřejmé, proč výpovědi v její

neprospěch soud I. stupně vyhodnotil jako věrohodnější. Uvedla, že ve věci měly být vzaty v úvahu oba znalecké posudky vypracované znalci Chudobovou a Lečbychem a pokud jsou jejich závěry rozporné, nelze v řízení použít jen závěry doc. Lečbycha, které jsou v její neprospěch. Skutečnost, že byl posudek znalce Lečbycha zadán v trestním řízení také neznamená jeho větší váhu. Současně odkazovala na opatrovnické řízení, kde měl být znalecký posudek znalkyně Chudobové přezkoumáván dalším znalcem. Namítala, že pokud se oba posudky nemohou shodnout na závěru, z jakých důvodů syn odmítá styk s otcem, a ona jako matka je na straně syna, pak tato skutečnost nemůže znamenat, že by úmyslně ohrozila jeho citový a mravní vývoj. Namítala, že syn byl na styk s otcem vždy připraven, ale otec s ním běžně nekomunikoval a současně byla realizována bez problémů i střídavá péče od března do října 2016. Citací jednotlivých částí skutkové věty napadeného rozsudku namítala nesprávnost rozhodnutí, když styk otce se synem probíhal běžně, trestnou činnost nemohla páchat po celou předmětnou dobu, když do října 2016 probíhala střídavá péče o syna a důvody jejího ukončení a odchod syna od otce nebyl objasněn. Namítala, že o stycích rodičů se synem rozhodoval opatrovnický soud, jehož rozhodnutí respektovala, otci ve styku nebránila, když ten nechtěl syna převzít a pouze si pořizoval videozáznamy. Nebylo prokázáno, že by před synem vyjadřovala hyperkritický postoj k otci ani další části jednání, které jí bylo kladeno za vinu. Namítala, že ani oznámením o podezření z týrání syna otcem nemohla závažným způsobem porušit svou povinnost o dítě pečovat. Namítala, že při neplnění styku má i opatrovnické řízení dostatek možností situaci řešit a to i svěřením syna otci, ona sama postupovala v souladu s posudkem znalkyně Chudobové. Uvedla, že otec syna je konfliktní člověk s odkazem na předchozí posudek Dr. Sedláka, který cituje i znalec doc. Lečbych, jestliže má být syn i dle znalce osobou nevěrohodnou, pak nelze konstatovat znalcem s oporou v jeho výpovědi psychické týrání. Uvedla, že nebyla doložena příčina, proč syn styk s otcem odmítá, a takovou skutečnost nelze přičítat jí jako matce, žalovaný skutek nemohou prokázat ani výpovědi rodinných příslušníků otce, neboť ti nikdy nebyli přítomni její komunikaci se synem. Dále uvedla, že Okresní soudu ve Zlíně jí rozsudkem ze dne 25. 7. 2018, sp. zn. P 293/2008 svěřil syna do péče a otce odkázal na styk nepřímými komunikačními prostředky, když hodnotí závěry posudku znalkyně Chudobové jako důvěryhodné. Pokud tato znalkyně styk otce se synem nedoporučila a opatrovnický soud změnil tímto rozsudkem úpravu styku, nemohla se předmětného přečinu také dopustit. Navrhovala proto, aby byl napadený rozsudek zrušen a byla obžaloby zproštěna.

Státní zástupce nepovažoval odvolání obžalované za důvodné a navrhoval jeho zamítnutí. Uvedl, že primární argumentací odvolání je jednak závěr znaleckého posudku znalkyně Dr. Chudobové z opatrovnického řízení a dále rozhodnutí opatrovnického soudu ze dne 25. 7. 2018, kterým byl nezletilý svěřen do výchovy obžalované. Uvedl, že uvedený znalecký posudek není v rozporu se znaleckým posudkem znalce Dr. Lečbycha zpracovaným pro potřebu trestního řízení, když hodnotí až důsledek jednání obžalované a stav psychicky nezletilého ve vztahu k výchovnému prostředí, kdy nezletilý by neměl být zatěžován konflikty rodičů ohledně styku. I znalkyně Chudobová v předchozím znaleckém posudku uvedla, že v prostředí obžalované dochází k navádění proti otci a vytváření negativistických postojů nezletilého vůči němu a ani zmíněný rozsudek opatrovnického soudu není argumentem pro vyvinění obžalované. Uvedl, že závěry nalézacího soudu odpovídají důkazní situaci a odůvodnění rozsudku odpovídá požadavkům § 125 odst. 1 trestního řádu. Trest uložený v devítině trestní sazby podmíněně odložený na tři roky také nepovažoval za nepřiměřeně přísný.

Opatrovník nezletilého také s odvoláním obžalované nesouhlasil s tím, že bylo prokázáno její závadové jednání vůči synovi, navrhoval proto také odvolání zamítnout jako nedůvodné.

Věc byla přeložena Krajskému soudu v Brně, pobočka ve Zlíně jako soudu odvolacímu, v souladu s ustanovením § 252 trestního řádu. Odvolání bylo podáno oprávněnou osobou podle § 246 odst.

Shodu s prvpisem potvrzuje Hana Svobodová.

1 písm. b) trestního řádu, v zákonné lhůtě v souladu s ustanovením § 248 odst. 1 trestního řádu a splňuje obsahové náležitosti ve smyslu ustanovení § 249 odst. 1, odst. 3 trestního řádu. Z uvedených důvodů tedy odvolací soud neshledal žádné takové podmínky, které by odůvodňovaly podané odvolání zamítnout či odmítnout podle § 253 trestního řádu. Krajský soud v Brně, pobočka ve Zlíně na základě podaného odvolání podle § 254 odst. 1, odst. 3 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost těch výroků napadeného rozsudku, proti nimž bylo podáno odvolání, jakož i správnost postupu řízení, které těmto výrokům předcházelo, a to z hlediska vytykaných vad a dospěl k závěru, že odvolání důvodné není.

Pokud jde o řízení předcházející vydání napadeného rozsudku, bylo v něm postupováno v souladu s ustanoveními trestního řádu, když soud I. stupně respektoval práva obžalované na obhajobu a odvolací soud neshledal taková procesní pochybení, která by ve svých důsledcích měla vést k rozhodnutí podle § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu. Řízení předcházející vydání napadeného rozsudku tak ve smyslu zachování procesních práv stran a zejména práva obžalované na obhajobu netrpí vadami či nedostatky, které by měly vliv na správnost napadeného rozsudku. Odvolací soud konal veřejné zasedání také za přítomnosti obžalované, zastoupené i v rámci odvolacího řízení zvoleným obhájcem, i zde tak byla její práva v plném rozsahu zachována.

Ohledně výroku o vině dospěl odvolací soud k závěru, že soud I. stupně provedl v době svého rozhodnutí všechny existující podstatné důkazy ve smyslu ustanovení § 2 odst. 5 trestního řádu tak, aby mohl o věci rozhodnout. Odvolací soud doplnil dokazování o opis Rejstříku trestů obžalované, z něhož vyplývá shodná situace jako před soudem I. stupně, a je tak dokládána její dosavadní trestní bezúhonnost. Současně dílem zopakoval a dílem zaktualizoval dalšími listinnými důkazy vývoj opatrovnického řízení ohledně nezletilého syna obžalované A.U. ve věci Okresního soudu ve Zlíně sp. zn. P 293/2008. Byly tak provedeny opětovně zejména listiny a rozhodnutí vztahující se k výzvám obžalované k plnění styku syna s otcem, včetně rozhodnutí o ukládání pořádkových pokut obžalované za neplnění součinnosti k zajištění takového styku ve vztahu k období listopadu 2014 a čtených stupňujících se pokut (16x) v období od ledna 2017 do září 2017 (usnesení Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně ze dne 29. 1. 2016, č. j. 59 Co 278/2015-1153, usnesení Okresního soudu ve Zlíně ze dne 5. 9. 2017, usnesení Krajského soudu v Brně, pobočky ve Zlíně ze dne 28. 2. 2018, ze dne 9. 3. 2018, ze dne 28. 5. 2018, ze dne 1. 6. 2018). Byla také doplněna aktuální zpráva Městského úřadu Luhačovice, sociálního odboru z června 2018 potvrzující aktuálně neprobíhající styk otce s nezletilým, dle zprávy syn na možný kontakt s otcem nereaguje, na takto cílené otázky neodpovídá. Odvolací soud se také seznámil s obsahem protokolů z jednání před opatrovnickým soudem ve shora zmíněné věci, které se vztahují k období po vyhlášení předmětného rozhodnutí, kde byli také vyslyšáni mimo stran řízení, rodičů nezletilého poškozeného, a dílem obdobných svědků jako v předmětné věci, i oba odvoláním zmínění znalci doc. PhDr. Martin Lečbych, PhD. i PhDr. Jaroslava Chudobová. Zde se také znalci vyjadřují navzájem ke svým závěrům znaleckých posudků, jejich vyjádření dle odvolacího soudu nenarušují správné závěry o vině obžalované, když, jak bude rozvedeno níže, nejsou oba posudky v rozporu a jsou oba dílem rozdílně obsahově a tematicky zaměřeny. Současně byl proveden i dosud nepravomocný rozsudek Okresního soudu ve Zlíně ze dne 25. 7. 2018, č. j. P 293/2008-2370, v řízení o péči, výživě, styku a výkonu rozhodnutí ohledně nezletilého A.U.. Tímto rozsudkem byl nezletilý svěřen do péče matky – obžalované J.U., otcí bylo stanoveno výživné a oprávněnost styku s nezletilým pouze ve formě nepřímé prostřednictvím komunikačních prostředků jako jsou dopisy a SMS zprávy. Současně byl nařízen výkon rozhodnutí a obžalované byly uloženy pokuty za nepřipravení nezletilého na péči otce a za spolupůsobení na zmaření péče otce v období září 2017 – července 2018 (21x). Z obsahu odůvodnění uvedeného rozsudku vyplývá, že okresní soud řešil i vztah obou odvoláním konfrontovaných znaleckých posudků, když dospěl k závěru, že tyto vedle sebe obostojí. Ohledně nezletilého i pro závěry posudku PhDr. Lečbycha uzavírá ve vztahu

Shodu s prvpisem potvrzuje Hana Svobodová.

k budoucí péči o nezletilého, že i přes předmětné negativní chování obžalované nezbyvá v současné době než v zájmu nezletilého tohoto svěřit do její péče, neboť byl již dle znaleckých posudků (a to i PhDr. Lečbycha i PhDr. Chudobové) vytvořen jeho negativní vztah k otci v takovém rozsahu, že není možné v jeho zájmu a již pro vymanění se jeho osoby z konfliktů rodičů, aby byl svěřen do péče otce. V zájmu nezletilého je také dle opatrovnického soudu v současné době užší nepřímý kontakt s ním, neboť dle obou znaleckých posudků je již u nezletilého vytvořen i vnitřní a osobní negativní vztah k otci, který neumožňuje jeho přímou péči a výchovu, i přes předmětné jednání obžalované i z tohoto důvodu nepovažuje soud za možnou ani změnu výchovného prostředí syna. Za spolupůsobení u zmařených styků nezletilého s otcem plynoucí i z chování obžalované také soud nařídil výkon rozhodnutí a obžalované uložil pokuty. Opatrovnický soud současně konstatuje, že je zjevné, že takové rozhodnutí s ohledem na předmětné jednání obžalované, které nevěří ani ohledně motivace syna ke styku a kontaktu s otcem, není spravedlivé pro otce nezletilého, který dítě nenavádí proti druhému rodiči, ovšem je v jeho zájmu, aby v současné době byl v co nejvíce klidovém prostředí, kterým je nyní pouze prostředí u obžalované. Dle odvolacího soudu lze po přezkoumání i doplněných důkazů a závěru opatrovnického soudu konstatovat, že tyto nijak závěry soudu I. stupně ani ohledně konfrontace odvoláním zmíněných posudků ani ohledně shledání viny obžalované a jejího trestného jednání nenarušují, a to ani při závěru o svěřeni nezletilého do péče obžalované i přes prokázání předmětné trestné činnosti, neboť je třeba odlišit cíl řízení opatrovnického založeného pouze na zájmu dítěte a řízení trestního.

Lze konstatovat, že po takto provedeném dokazování ani jeho doplnění neopodstatnilo jiné než prvostupňovým soudem učiněné závěry o jím uskutečněných správných skutkových zjištěních. Bylo také vyhověno zákonným požadavkům na odůvodnění rozsudku dle § 125 odst. 1 trestního řádu. Z odůvodnění rozsudku je zejména patrné, které skutečnosti vzal soud prvního stupně za prokázané a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů. Jednotlivé důkazy soud I. stupně podrobil hodnocení, jemuž nelze vytknout porušení kritérií stanovených v § 2 odst. 6 trestního řádu, když v odůvodnění svého rozhodnutí soud prvního stupně vyložil, kterými důkazy také považoval obhajobu obžalované za vyvrácenou. Odvolání obžalované je ve skutečnosti pouze opakováním námitek její obhajoby již před soudem I. stupně, s nimiž se tento soud také vypořádal. Ve vztahu k oprávnění soudu I. stupně hodnotit důkazy lze obecně uvést, že v ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu je vyjádřena jedna ze základních zásad českého trestního řízení, konkrétně zásada volného hodnocení důkazů. Podle této zásady i soud hodnotí provedené důkazy výhradně podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, když vychází z dokonalé znalosti projednávaného případu a veškerých důkazních materiálů, které se k němu vztahují. Odvolací soud ostatně ani za situace, pokud by dle jeho názoru nebyl skutečný stav věci správně zjištěn a to z důvodu, že by nalézací soud nevyhodnotil správně důkazy ve věci provedené, nemůže k samotnému způsobu hodnocení důkazů nalézacím soudem udělovat tomuto soudu jakékoliv závazné pokyny, ale může tento soud pouze upozornit, ve kterých směrech má být řízení doplněno, nebo čím je třeba se znovu zabývat. Platí také zásada, že pokud soud I. stupně postupoval při hodnocení důkazů důsledně podle ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu, to znamená, že provedené důkazy hodnotil podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu, a učinil logicky odůvodněná skutková zjištění, nemůže odvolací soud podle § 258 odst. 1 písm. b) trestního řádu napadený rozsudek zrušit jen proto, že sám na základě svého přesvědčení hodnotí tytéž důkazy s jiným, v úvahu připadajícím výsledkem. Odvolacímu soudu tedy při splnění uvedených kritérií nepřísluší zasahovat do hodnocení důkazů soudem I. stupně, neboť z ustanovení § 263 odst. 7 trestního řádu také plyne, že odvolací soud je vázán hodnocením důkazů soudem prvního stupně s výjimkou těch důkazů, které odvolací soud ve veřejném zasedání sám provedl. V dané věci nenalezl odvolací soud procesní prostor k tomu, aby důkazy, jejichž hodnocení požadavky § 2 odst. 6 trestního řádu splňovalo, hodnotil s jinými výsledky. Nově provedené důkazy pak, jak uvedeno, závěry prvostupňového soudu také nenarušují, naopak podporují.

Odvolací soud shledal, že obžalovaná ve svém opravném prostředku reagovala na závěry, k nimž dospěl soud I. stupně po provedeném dokazování, s těmito polemizuje a v opravném prostředku vlastně opětovně a shodně jako v průběhu řízení před prvostupňovým soudem předkládá svůj náhled na hodnocení celé důkazní situace, zejména pak svůj náhled na to, jestli byl její nezletilý syn jejím jednáním ohrožen, zda nejednala dílem pouze z jeho podnětu a v rámci dobré víry v jeho ochranu před konfliktním a násilnickým jednáním jeho otce. I dle odvolacího soudu se však s tímto postupem nelze ztotožnit, neboť nemá oporu v provedeném dokazování, závěry, k nimž odvolatelka dospěla, z něj nevyplývají. Naopak závěry, k nimž dospěl prvostupňový soud, mají plnou oporu v provedeném dokazování, s tímto jsou ve shodě a v podrobnostech je možno na ně odkázat. Lze zopakovat, že skutečnostmi, kterými se odvolatelka zabývala ve svém opravném prostředku, se již v převážné části podrobně zabýval soud I. stupně a jím ověřený skutkový děj byl zjištěn správně, bez důvodných pochybností a v rozsahu nutném pro rozhodnutí.

Je třeba zdůraznit, že v dané věci nešlo pouze o dvě protichůdná vyjádření rodičů nezletilého, případně o jakési reflektování na důkazy směřující pouze proti osobě obžalované, jak tato v odvolání naznačuje. Je obvyklé, že v obdobných trestních věcech vycházejících z rodinného prostředí poškozených se objevují často protichůdné důkazy, zejména svědecké výpovědi rodinných příslušníků a příbuzných osob, které mohou vypovídat vždy ve prospěch jim bližší strany. Je pak povinností soudu, tak jak učinil i nalézací soud v dané věci, se s takovými důkazy v rámci hodnocení vypořádat a to i s odkazem na další objektivně doložené důkazy, které jim přisvědčují. Lze proto uvést, že vina obžalované není založena pouze na výpovědi svědka A.U., otce nezletilého, a výpovědích zejména svědkyň E.U. a R.U.K., potažmo i výpovědích jejich synů, které nesvědčí o konfliktnosti v rodině a výchově otce nezletilého v rozsahu, který by měl vyvolat doložený odpor syna k otci, ale je důvodně vycházeno i z řady listinných a dalších důkazů, jejichž chronologický přehled a obsahový vývoj umožňuje dospět k závěru o skutkovém ději uzavřeném prvostupňovým soudem a o vině obžalované. Jedná se zejména o listiny z opatrovnického spisu nezletilého ohledně výzev otce k plnění styku se synem, ověřování situace policejními orgány, zprávy orgánu sociálně právní ochrana dětí k ověřování vztahů v rodině a k výchově nezletilého syna, rozhodnutí v opatrovnickém řízení, včetně zmíněných rozhodnutí o výzvách a ukládaných pokutách obžalované, doložené videonahrávky a také znalecké posudky zpracované v opatrovnickém řízení nezletilého a zejména pak o znalecký posudek znalce doc. PhDr. Martina Lečbycha, Ph.D. z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, specializace klinická psychologie dětí a dospělých. Zde znalec dospěl k jasným a přesvědčivým závěrům, a to po vyšetření nezletilého, a to i po interakci s jeho otcem (na rozdíl od posudku PhDr. Chudobové), že obžalovaná systematicky a dlouhodobě manipuluje s nezletilým, kdy jej staví do role proti otci a využívá jej jako nástroj k vyřizování sporů s ním, tím docházelo k potlačování jeho osobnosti, skutečné přirozenosti, zneužívání jeho závislosti pro diskreditaci druhého rodiče, jednáním obžalované byl cíleně posilován strach z otce a toto bylo proti němu účelově popouzeno, což vedlo k následkům popsáným ve skutkové větě napadeného rozhodnutí a k závěru o naplnění kritérií psychického týrání ze strany obžalované, čímž je poškozován jeho osobnostní, morální a citový vývoj. Nikoli nepodstatné jsou také závěry k možné prognóze jeho vývoje s ohledem na zásah předmětným jednáním obžalované, když není vyloučen v případě pokračování jednání pravděpodobný vývoj směřující k poruchám chování, fixaci problematických rysů osobnosti až k možné poruše osobnosti nezletilého. Odvolací soud přezkoumal důkladně i námitku ohledně vztahu závěrů posudku doc. PhDr. Martina Lečbycha k posudku PhDr. Chudobové, což umožnil i konfrontační prostor daný oběma znalci, když znalec doc. PhDr. Lečbych i v rámci zpracování svého posudku v trestním řízení i v rámci své znalecké výpovědi byl seznámen a vyjádřil se k posudku znalkyně, shodně tak PhDr. Chudobová se vyjadřovala k posudku znalce doc. PhDr. Lečbycha v opatrovnickém řízení. Závěry obou posudků i dle odvolacího soudu nejsou neslučitelné a rozporné (což ostatně konstatuje ve svém rozhodnutí, byť z jiného pohledu, i opatrovnický soud),

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Svobodová.

oba znalci totiž prováděli, jak sami uvedli, dílem rozdílná šetření a to i ve svém rozsahu, zabývali se jinými tématy s ohledem na rozdílné zaměření účelu předmětných řízení. PhDr. Chudobová směřovala své závěry jednoznačně do posouzení péče o nezletilého a k prospěchu dítěte. Doc. PhDr. Lečbych i dle odvolacího soudu pro předmětné trestní řízení zdůvodnil a zodpovědně potvrdil obsah svého posudku i v konfrontaci s posudkem PhDr. Chudobové, ostatně řešil dostatečně i vztah k dalším předcházejícím posudkům ohledně věci nezletilého. Lze také zmínit, že i předcházející posudky znalců např. Dr. Skulové, nebo i PhDr. Chudobové činí závěry o negativním ovlivňování syna obžalovanou, záměrném vytváření negativního vztahu k otci v prostředí matky, o snaze nezletilého se pod takovým vlivem obžalované zavděčit, což matka využívá k možnosti zamezení styku nezletilého s otcem, i zde je zdůrazňován možný vývoj až k destabilizaci osobnosti nezletilého poškozeného. O závěry znaleckých posudků o stavu nezletilého syna a podnětech, které jej vyvolaly, zejména zmíněného posudku doc. PhDr. Lečbycha, proto i dle odvolacího soudu lze opřít i věrohodnost svědků, z jejichž výpovědí jako z usvědčujících soud I. stupně také vycházel.

Obžalovanou namítaná rozpornost rozhodnutí opatrovnického soudu o svěřeni syna do její péče a závěru o její vině také není důvodná. Lze zjednodušeně uvést, že opatrovnické řízení nemůže mít a nemělo za cíl posuzovat předmětné protiprávní jednání a trestnou činnost obžalované, ale jediným jeho smyslem, jak sám opatrovnický soud konstatuje, bylo zajištění nyní nejvhodnějšího výchovného prostředí pro nezletilého. Vzhledem k tomu, že dlouhodobou manipulací obžalované se synem a jejím protiprávním jednáním došlo nyní až ke zcela zásadnímu i vnitřnímu a psychickému odloučení syna od otce, vlastně nezbylo opatrovnickému soudu jiné řešení, než zajistit i přes nyní, trestním soudem prokázanou trestnou činnost obžalované, klidové prostředí pro nezletilého u jeho matky. Ostatně i rozhodnutí opatrovnického soudu zachovává sankční postup vůči obžalované spojený s účastí na maření styků s nezletilým, nelze proto ani přijmout argumentaci, že by obžalovaná vlastně jednala v souladu s rozhodnutím opatrovnického soudu a toto respektovala, když syn byl svěřen do její péče a otci byl fyzický styk zamezen. Ani další námitky obžalované v podaném odvolání nepovažuje odvolací soud za důvodné. Ohledně doby počátku jednání v roce 2011 se nepochybně jedná o vymezení období počátku negativního ovlivňování syna, jehož důsledky vedly až k následkům vzniklým v roce 2017. Do tohoto období, nejen přímo propojeného s nepodloženým trestním oznámením na otce syna, je začleněn počátek vyvolávání negativních projevů vůči otci, umělého vytváření fixace syna na obžalovanou, nerespektování oprávněných žádostí otce o styk se synem a tím psychické zátěže směřující k zásadnímu ohrožení jeho citového a rozumového vývoje. Právě s ohledem na doložený dlouhodobý vývoj manipulace potvrzený i znaleckým zkoumáním nezletilého nemá na běh skutku vliv ani předchozí odložení trestní věci obžalované, když její negativní chování, které následně vedlo až k závěrům učiněným v posudku doc. PhDr. Lečbycha, probíhalo, ovšem finální stav u nezletilého dosud nemusel být naplněn. Vývojově jednání obžalované k tomuto ovšem směřovalo. Totéž se týká namítané doby střídavé výchovy nebo období řádných styků nezletilého s otcem, negativní manipulace jsou ostatně jak uvedeno dokládány i časově předchozími posudky. Ohledně námitek k vlastnímu popisu skutkového děje lze doplnit, že bráněním ve styku se nemíní pouze faktické a fyzické bránění, ale zejména v daném případě bránění psychické, k němuž se z hlediska manipulace a ovlivnění nezletilého poškozeného vyjadřoval i znalecký posudek doc. PhDr. Lečbycha. Totéž je podkládáno i zprávami a rozhodnutími z opatrovnického řízení ohledně účasti na maření styků. K bití obžalované a sdělování této skutečnosti synovi se nezletilý vyjadřoval i v rámci dřívějšího znaleckého posudku Dr. Skulové, hyperkritický postoj obžalované k otci a v tomto smyslu ovlivňování nezletilého syna se prolíná celou předmětnou trestnou činností a byl také důkazně podložen.

Důkazy, které postupem dle ustanovení § 2 odst. 6 trestního řádu rozvedl soud I. stupně v napadeném rozsudku, byl zjištěn skutkový děj, o kterém prvostupňový soud neměl žádné

Shodu s prvpisem potvrzuje Hana Svobodová.

pochybnosti, a to na základě dostatečného množství přesvědčivých důkazů, které se vzájemně doplňují, tvoří logicky ucelený řetěz a umožňují ve svém souhrnu učinit jednoznačný závěr o trestní odpovědnosti obžalované. Na základě provedených důkazů dospěl soud k závěru, že obžalovaná naplnila jak po objektivní, tak subjektivní stránce znaky skutkové podstaty přečinu ohrožování výchovy dítěte podle § 201 odst. 1 písm. d), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku. Obžalovaná byla osobou povinnou o syna pečovat a vykonávat svá práva a povinnosti v souladu se zákonem o rodině a nyní podle § 858 občanského zákoníku. Svým jednáním pak ohrozila zdárný vývoj nezletilého, závažným způsobem porušila své povinnosti o něj pečovat tak, aby byl zajištěn jeho všestranný tělesný, mravní, ale i zejména rozumový a citový vývoj. Tímto ohrozila zájem na zabrání a rozvoji hrozících negativ jeho osobnosti spojených s nedostatky a deficitem v oblasti zejména citové, které mohou vést, jak podloženo i znalecky, až k změnám v jeho osobnosti, mohla tedy tímto jednáním ovlivnit negativně jeho další způsob života. Svým jednáním obžalovaná v nezletilém prokazatelně, i se zohledněním současného stavu, vytvořila pocit odcizení ve vztahu k jeho vlastnímu otci. V daném případě se jedná o ohrožovací delikt, kdy přímé následky ani není nutné vyvolat a postačovalo by ostatně pouze ohrožení chráněných zájmů dítěte. Jednání se také dopouštěla delší dobu, k čemuž obecně postačuje dle intenzity jednání doba měsíců, právě dlouhodobost manipulace a negativního směřování nezletilého s kolísavou a v závěru jednoznačně se stupňující intenzitou zvyšuje závažnost celého činu. Z hlediska subjektivní stránky se odvolací soud také ztotožnil se závěry soudu I. stupně, jinak než jako jednání záměrné a vědomě účelové, spojené s motivací získání syna na úkor otce nelze vyložit, k naplnění kvalifikované skutkové podstaty postačí také i zavinění nedbalostní.

K námitce obžalované je třeba uvést, že užití zásady subsidiarity v posuzované věci by znamenalo popření výkladu ustanovení § 12 odst. 2 trestního zákoníku, jak vychází z interpretace této zásady Nejvyšším soudem i Ústavním soudem České republiky. Tyto soudy ve svých rozhodnutích rozvedly, že princip subsidiarity trestní represe nelze chápat tak, že trestní odpovědnost je vyloučena vždy, pokud existuje paralelně nějaký jiný druh odpovědnosti za protiprávní jednání, např. odpovědnost obchodněprávní, občanskoprávní či pracovněprávní. Nejen Nejvyšší soud, nýbrž i Ústavní soud zastává názor, že není vyloučeno souběžné uplatnění trestní odpovědnosti spolu s jiným druhem odpovědnosti, resp. že trestní odpovědnost je vyloučena pouze v situacích, kdy uplatněním jiného druhu odpovědnosti lze dosáhnout splnění všech funkcí vyvození odpovědnosti, tj. splnění cíle reparačního a preventivního, a přitom funkce represivní není v daném případě nezbytná. Vyvození trestní odpovědnosti pachatele a uplatnění trestní represe přitom není vyloučeno ani v případech porušení povinnosti se soukromoprávním základem, které lze sankcionovat i mimotrestními prostředky, neboť trestní právo chrání též soukromé zájmy fyzických a právnických osob. Dle stanoviska Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. Tpjn 301/2012 se úvaha o tom, zda jde o čin, který není trestným činem pro nedostatek škodlivosti pro společnost, uplatní v případech, ve kterých posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům. V posuzovaném případě takový závěr nelze učinit, jednáním obžalované byla naplněna i kvalifikovaná skutková podstata trestného činu. Významná je i zjevná nedostatečnost institutů v rámci opatrovnického řízení k nápravě obžalované spojená i s ukládáním pokut a výzev k plnění rodičovských povinností o dítě pečující osoby. Jednání obžalované tak zásadním způsobem vybočilo z akceptovatelného rámce vztahů mezi rodiči a dětmi a je natolik společensky škodlivé, že je třeba na něj reagovat prostředky trestního práva. Podstatně a významně překročilo rámec obvyklého narušení rodinných vztahů, když způsobilo faktický rozpad vazeb otce se synem.

Pokud jde o výrok o trestu, již soud I. stupně shromáždil všechny potřebné podklady, aby mohl náležitě rozhodnout o druhu a výměře trestu ve smyslu ustanovení § 38 a § 39 trestního zákoníku. Obžalovaná byla ohrožena trestem odnětí svobody od šesti měsíců do pěti let. Soud I. stupně dostatečně zhodnotil osobnost obžalované a správně konstatoval přitěžující i polehčující okolnosti

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Svobodová.

na její straně, tedy zejména okolnosti doby páchaní a vzniklých následků a dosavadní bezúhonnosti obžalované. Právě posledně zmíněná skutečnost odpovídá i přes závažný dopad jednání obžalované na nezletilé dítě důvodné úvaze prvostupňového soudu o uložení trestu podmíněného, který i ve smyslu § 55 odst. 2 trestního zákoníku bude postačující k její nápravě. Uložený trest splňuje kritéria přiměřenosti trestu ve smyslu § 258 odst. 1 písm. e) trestního řádu, když byl uložen pouze v devítině trestní sazby. Důvodný je naopak s ohledem na charakter a průběh trestné činnosti odklad výkonu trestu na delší zkušební dobu v polovině zákonného rozmezí, kdy po celou tuto dobu bude ověřováno, jestli se obžalovaná nedopouští další trestné činnosti nebo jiného protiprávního jednání spojeného i s obdobným jednáním jako v předmětné věci.

Lze doplnit, že by si obžalovaná měla uvědomit, že její jednání není pro syna přínosem, jak se zřejmě domnívá, dítě má právo na péči obou rodičů, a není v jeho zájmu prožívat dětství bez trvalejšího a citového vztahu k druhému z rodičů, když důsledky a dopady jejím jednáním vyvolané mohou další vývoj nezletilého syna a jeho chování do budoucna dlouhodobě negativně ovlivnit a poškodit, tak jak popisují závěry znaleckých posudků. Svým protiprávním jednáním zasáhla do zájmů svého dítěte spojeného s péčí, která mu i od vlastního otce náleží.

Z uvedených důvodů, kdy odkazový výrok ohledně náhrady nemajetkové újmy je ve prospěch obžalované, bylo odvolání obžalované jako nedůvodné podle § 256 trestního řádu zamítnuto.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný, takže **rozhodnutí nabylo právní moci a je vykonatelné** (§ 139 odst. 1 písm. a), b), cc), § 140 odst. 1 trestního řádu).

Lze však proti němu podat dovolání (§ 265a odst. 1, 2 trestního řádu).

Dovolání mohou podat (§ 265d odst. 1 trestního řádu)

- nejvyšší státní zástupce, který je povinen v dovolání uvést, zda je podává ve prospěch či v neprospěch obviněného (§ 265d odst. 1 písm. a), § 265f odst. 1 trestního řádu).
- obviněný pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno (§ 265d odst. 2 trestního řádu).
- je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obviněného za něho v jeho prospěch dovolání podat též zákonný zástupce i jeho obhájce.

Dovolání se podává u soudu, který rozhodl v I. stupni, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému dovolání směřuje (§ 265e odst. 1 trestního řádu).

O dovolání **rozhoduje Nejvyšší soud České republiky** (§ 265c trestního řádu).

V dovolání, kromě obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 trestního řádu, musí být uvedeno (§ 265f odst. 1 trestního řádu)

- proti kterému rozhodnutí dovolání směřuje,
- který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je napadán,
- čeho se dovolatel domáhá,
- konkrétní návrh na rozhodnutí dovolacího soudu,
- odkaz na zákonná ustanovení § 265b odst. 1 písm. a)-l), nebo § 265b odst. 2 trestního řádu, o které se dovolání opírá.

Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání (§ 265f odst. 2 trestního řádu).

Kdo podal **zcela bezvýsledně dovolání**, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem (§ 153 odst. 1 trestního řádu). Paušální částka nákladů v řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10.000 Kč** (§ 3a vyhlášky č. 312/1995 Sb.).

Zlín 9. října 2018

Mgr. Radana Macháňová Laštůvková v. r.
předsedkyně senátu

Vypracoval:
Mgr. Vít Krchňáček
soudce